

Wymagania Edukacyjne Religia Klasa VIII

Ogólne:

Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności, postawa, zaangażowanie, przygotowanie do zajęć, systematyczność i obowiązkowość w podejściu do przedmiotu, aktywność na lekcjach, prowadzenie zeszytu przedmiotowego i ćwiczeń. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności: sprawdziany, kartkówki, aktywność, praca domowa, prowadzenie zeszytu przedmiotowego i ćwiczeń, prace dodatkowe, praca na lekcji, prace z wykorzystaniem techniki cyfrowej.

Każde pięć „+” to ocena bardzo dobra. Z kolei pięć „-” skutkuje oceną niedostateczną. „Plusa” otrzymuje uczeń za aktywność na lekcji, zaangażowanie.

Nauczyciel może postawić uczniowi minusa gdy ten:

- jest nieprzygotowany do zajęć (brak zeszytu ćwiczeń lub brak zeszytu przedmiotowego);
- nie uważa na lekcji;
- nie udziela odpowiedzi na pytanie nauczyciela, chociaż wynika ona z toku lekcji;
- odmawia współpracy.

Nieprzygotowania: Uczeń ma prawo zgłosić w każdym semestrze 2 nieprzygotowania - bez podania przyczyny. Są one odnotowywane w dzienniku, ale nie mają żadnego wpływu na ocenę. Należy zgłosić je po wejściu do klasy lub w czasie sprawdzania listy obecności. Niewykorzystane nieprzygotowania nie przechodzą na kolejne półrocze. Nieprzygotowania nie zwalniają ucznia z pisania sprawdzianów i zapowiedzianych kartkówek.

Sprawdziany. Nauczyciel zapowiada sprawdzian z minimum tygodniowym wyprzedzeniem. Wpisuje tę informację w dziennik elektroniczny. Każdy sprawdzian powinien być poprzedzony powtórzeniem wiadomości. Uczeń, który w danym dniu nie przystąpił do sprawdzianu, pisze go we wskazanym przez nauczyciela terminie.

Kartkówki nie podlegają poprawie. Kartkówka może być niezapowiedziana i może zawierać materiał z ostatnich trzech lekcji. Czas jej trwania: nie dłuższy niż 15 minut. W przypadku uczniów posiadających opinie PPP kartkówki mogą podlegać poprawie w porozumieniu z nauczycielem lub czas ich pisania może być wydłużony.

Każdy sprawdzian, za który uczeń otrzymał ocenę niedostateczną (1) można poprawić. Termin wyznacza nauczyciel. W przypadku pozostałych ocen (2,3) uczeń może dokonać ich poprawy, ale raz w semestrze. Oceny (4) i (5) nie podlegają poprawie.

Uczniom, którzy mają opinie PPP i są objęci dostosowaniem form i metod pracy do ich możliwości psychofizycznych przysługuje wydłużenie czasu pracy na sprawdzianach i kartkówkach, możliwość ich poprawy.

Pisemna praca domowa może być pracą wykonaną w zeszycie ćwiczeń, zeszycie przedmiotowym, projektem lub prezentacją zapisaną na innym nośniku także elektronicznym. Praca pisemna nie podlega ocenie. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną na temat pracy wskazując co jest dobrze, a co wymaga poprawy. Pracą domową może być także prezentacja przygotowana w zespole.

Uczniowie biorący udział w konkursach przedmiotowych otrzymują uwagę pozytywną do dziennika, a w przypadku uzyskania wyróżnienia lub nagrody adekwatnie ocenę bardzo dobrą lub celującą. Nauczyciel może wstawić uczniowi ocenę bardzo dobrą lub celującą także wtedy, gdy w wyniku udziału w konkursie uczeń opanował treści ponadprogramowe.

Pisemne prace, w których przyznaje się punkty za poszczególne zadania, a zwłaszcza sprawdziany i kartkówki są oceniane według punktacji zamieszczonej w Statucie Szkoły.

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ według podręcznika „Szczęśliwi, którzy zdobywają świętość” nr AZ-24-01/20-KI-14/23 zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania	dokładna znajomość tekstu, melodii	dobra znajomość tekstu, melodii	niezbyt dokładna znajomość tekstu	fragmentaryczna znajomość tekstu	brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp.	starannie prowadzony wszystkie zadania	zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów)	pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak podręcznika
3. Prace domowe	staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze	merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe	wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze	powiązane z tematem niestaranne	widać próby wykonania pracy na temat	praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniem, bogaty język używanie prawidłowych pojęć	wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela	wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające	słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)	starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską	niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

I PÓŁROCZE

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Zdobywam świętość	wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2): miłość i miłosierdzie, wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3), definiuje pojęcie „łaska Boża”, wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem otrzymanym od Boga (A.3.1), wymienia warunki i sposoby przyjęcia przez człowieka łaski Bożej, wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), wymienia osoby, które dawały świadectwo życia duchem ośmiu błogosławieństw, charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11) podczas wesela w Kanie Galilejskiej, wymienia miejsca objawień Matki Bożej, podaje powody, dla których przesłanie fatimskie jest nadal aktualne, uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina (D.5.3).	wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle wezwania Bożego (C.10.5), opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka (E.3.1), uzasadnia, dlaczego nie można się zatrzymać w dążeniu do świętości. przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w <i>Kazaniu na górze</i> (A.13.8), interpretuje przykazanie miłości Boga i bliźniego w świetle <i>Nowego przykazania</i> (C.10.1), uzasadnia znaczenie błogosławieństw w drodze do zbawienia (C.9.4), uzasadnia wartość błogosławieństw w życiu osobistym i społecznym (C.9.3).	wymienia etapy życia Jezusa w dążeniu do zbawienia człowieka, podaje przyczyny, dla których bogaty młodzieniec nie potrafił zrealizować planu przemiany swojego życia, wyjaśnia prawdę wiary o konieczności łaski Bożej do zbawienia, charakteryzuje, na czym polega współpraca człowieka z łaską Bożą, wyjaśnia, na czym polega świętość życia według ośmiu błogosławieństw, przytacza najważniejsze przesłania objawień fatimskich, uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien modlić się o dobro dla świata, uzasadnia, dlaczego pokój na świecie jest uzależniony od więzi człowieka z Bogiem.	interpretuje tekst biblijny o miłości Boga do człowieka jeszcze przed jego narodzeniem, interpretuje perykopę o bogatym młodzieńcu, uzasadnia, że życie według ośmiu błogosławieństw jest realizacją nowego przykazania miłości, wyjaśnia teksty objawień fatimskich w kontekście troski Maryi o świat.	charakteryzuje działanie Jezusa jako konsekwentne realizowanie planu zbawienia świata, wyjaśnia, dlaczego chrześcijanin jest odpowiedzialny za wiarę innych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	wymienia sposoby Bożego objawienia: w słowie Bożym (A.5.1), wyjaśnia, dlaczego należy przyjąć miłość Jezusa i odpowiedzieć na nią, podaje prawdę, że w Biblii Bóg kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi i do każdego człowieka indywidualnie, wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), które spotkały Boga przez czytanie Biblii, charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka (E.1.1): Kościół jako wspólnotę wspólnot, wyjaśnia, że przykazania są drogowskazami w życiu (C.1.3), identyfikuje autorów poznanych modlitw starotestamentalnych (D.2.2) – Mojżesz, wymienia z pamięci przykazania Boże (C.1.1).	opisuje skutki pójścia za Jezusem, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5), podaje zasady indywidualnej lektury Pisma Świętego i uzasadnia jej wartość (A.10.7), uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową. przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2), na przykładzie biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty, wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważaniem we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym, przytacza wątki, tematy i postaci z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19), uzasadnia, że postać Jezusa Chrystusa najczęściej inspiruje twórców literatury.	uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego przy czytaniu Biblii, czyta tekst biblijny ze zrozumieniem i stawia pytania do przeczytanego tekstu, podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego, wyjaśnia, na czym polega modlitewna i medytacyjna lektura Pisma Świętego, wymienia tytuły przynajmniej kilku utworów literackich nawiązujących do Biblii, opowiada historię przekazania Mojżeszowi tablic Dekalogu, wyjaśnia treść wprowadzenia do Dekalogu „Ja jestem Pan, Bóg twój...”.	przedstawia, na czym polegała przemiana życia wybranych postaci biblijnych (św. Piotr, św. Maria Magdalena, św. Tomasz, uczniowie z Emaus), analizuje tekst przypowieści o miłosiernym ojcu według metody pięciu palców.	prezentuje przesłanie wybranego utworu inspirowanego Pismem Świętym.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: apostołowie i ich następcy	podaje znaczenie słowa „apostoł”, podaje, że papież i biskupi są następcami apostołów, przedstawia biblijne przykłady osób powoływanych przez Boga oraz ich zadania (A.11.4) – św. Piotr, wymienia stopnie hierarchii w Kościele, podaje imiona i nazwiska biskupów swojej diecezji oraz kapłanów z parafii, wyjaśnia znaczenie imienia Piotr. definiuje pojęcie „dogmat” (E.2.8), wymienia poszczególne prawdy wiary zawarte w <i>Credo</i> , wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą (E.2.3), wymienia podstawowe prawdy o Kościele, wymienia przymioty Kościoła katolickiego (E.2.4): jeden, święty, powszechny i apostołski, wyjaśnia nazwę „hierarchiczna struktura Kościoła”, wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy, wymienia zadania w zgromadzeniu liturgicznym (B.1.3), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, grupy koleżeńskie (E.1.2), planuje pozytywne aktywności życiowe, np. harcerstwo, działalność społeczna (C.8.3), podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty diecezjalnej i parafialnej (E.2.12).	na podstawie tekstów biblijnych omawia etapy powstawania Kościoła (E.2.1), wyjaśnia pojęcia: papież, prymat papieża, Namiestnik Chrystusa (E.2.8), podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2), omawia przykłady działalności misyjnej (F.1.3), uzasadnia potrzebę wspierania misji, wyjaśnia poszczególne artykuły <i>Credo</i> (A.4.1), charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła (E.2.2), zestawia teksty biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17), wyjaśnia przymioty Kościoła katolickiego (E.2.4), interpretuje tekst biblijny: Ef 2,19-22, wyjaśnia pojęcia: Stolica Apostolska, kuria rzymska, nuncjusz, konferencja episkopatu, synod biskupów, metropolia, diecezja, biskup, parafia, proboszcz (E.2.8), Watykan (E.3.8), opisuje hierarchiczny ustrój Kościoła (E.2.7), wyjaśnia zadania świeckich w realizowaniu misji królewskiej, kapłańskiej i prorockiej, opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w Kościele (F.2.1).	wymienia dostępne mu sposoby apostołowania, wyjaśnia, że w Kościół współczesny kontynuuje posłanie apostołów na cały świat, opowiada o powierzeniu Piotrowi władzy w Kościele, omawia powołanie i nawrócenie Szawła, podaje prawdę, że Kościół jest wspólnotą zbawienia o hierarchicznej strukturze władzy, określa zadania wierzących we wspólnocie Kościoła, podaje przykłady intencji w potrzebach osób należących do Kościoła, wymienia zadania, jakie Bóg powierzył hierarchom Kościoła, wskazuje, że celem posługi kapłana i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi, wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii.	charakteryzuje rolę Jezusa w powstaniu Kościoła, wyjaśnia znaczenie symboli związanych z władzą w Kościele. charakteryzuje działalność apostołską św. Pawła, wskazuje sposoby naśladowania apostoła, uzasadnia, dlaczego każdy katolik jest odpowiedzialny za Kościół, wyjaśnia, czego dotyczy nieomylność papieża i kolegium biskupów, charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła, charakteryzuje działalność wybranych grup.	uzasadnia, że władza w Kościele oznacza służbę wspólnocie wierzących, wyjaśnia, co to znaczy dobrze realizować swoje powołanie, graficznie lub opisowo charakteryzuje wskazane teksty z KKK, uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: bierzmowanie	wyjaśnia, czym jest sakrament bierzmowania (B.5.1), omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), rozpoznaje znaki, symbole i gesty liturgiczne sakramentu bierzmowania oraz właściwie je interpretuje (B.1.4), opisuje i wyjaśnia obrzędy bierzmowania (B.5.2). wymienia dary Ducha Świętego (A.14.2; B.5.5), omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), wyjaśnia, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba. podaje prawdę, że przebaczenie i pojednanie prowadzi do doświadczenia miłości, podaje prawdę o miłości Boga, który szuka człowieka.	w oparciu o odpowiednie teksty biblijne (J 14,26; J 16,13-15; Dz 1,8) omawia rolę Ducha Świętego w swoim życiu, podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu (B.5.6), przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu bierzmowania (B.3.2), omawia dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie (A.14.2; B.5.5), uzasadnia konieczność formacji chrześcijańskiej (B.5.7) przez współpracę z Duchem Świętym w rozwijaniu Jego darów, opisuje naturę, sposób obecności i działania Ducha Świętego w Kościele oraz w życiu chrześcijanina w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła (A.14.1), przedstawia istotę, skutki i konsekwencje egzystencjalne bierzmowania (B.5.3), wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), wskazuje przyczyny zła (A.7.2) i przedstawia skutki grzechu (A.7.4), przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentów (B.3.3) pokuty i pojednania oraz Eucharystii, omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5; B.6.4).	wskazuje sfery życia, w których należy podjąć pracę nad sobą, by dobrze się przygotować do sakramentu bierzmowania, podaje, kto i w jaki sposób udziela sakramentu bierzmowania, wyjaśnia nazwę „bierzmowanie”, wymienia warunki otrzymania Ducha Świętego, podaje przykłady trudności dotyczących wiary, wyjaśnia, że owocem dojrzałego chrześcijaństwa jest systematyczne przyjmowanie sakramentów i udział w niedzielnej Mszy Świętej, wyjaśnia, jaki zachodzi związek między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią.	interpretuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do bierzmowania, wyjaśnia, że pod widzialnym znakiem dokonuje się niewidzialna rzeczywistość, wyjaśnia wartość sakramentu bierzmowania, wyjaśnia słowa Jezusa z Ewangelii Mk 3,28-29.	wyjaśnia zależność owocu od przyjęcia darów Ducha Świętego, interpretuje tekst Dz 8,14-24, wyjaśnia, dlaczego Eucharystia oraz sakrament pokuty i pojednania stanowią czytelny znak miłości Jezusa do człowieka.

II PÓŁROCZE

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Mój rozwój	wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), podaje przykłady osób, które pracą na sobą zmieniły swoje życie, wymienia, jakie wymagania (wartości) chciałby postawić wobec samego siebie, definiuje pojęcia: pokora, pycha, podaje biblijne przykłady pokory i pychy, wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej, podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie, wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w szkole, parafii, grupie rówieśniczej (E.1.5), omawia, jak pracować nad rozwojem emocjonalnym (E.1.4), uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych, wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie, wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6).	podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), uzasadnia, że warto przyjąć cierpienie, by osiągnąć cel wyższy, omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4), omawia rolę pokory i złe skutki pychy w odniesieniu do relacji Bóg – człowiek (C.3.4) oraz relacji z samym sobą i innymi ludźmi, odczytuje przesłanie wpływające z wezwań Modlitwy Pańskiej (D.3.1), omawia Modlitwę Pańską jako program życia chrześcijańskiego (D.3.2), definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie, charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), podaje hierarchię wartości wynikających z wiary (C.2.2), uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim, omawia, jak pracować nad własnym rozwojem społecznym (E.1.4), uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów, charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów, podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: samotnych, uzależnionych, bezradnych, wykluczonych społecznie (F.2.3).	wyjaśnia, na czym polega samowychowanie, wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwala się z pychy, uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy, formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej, uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi do Chrystusa, a co od Niego oddala. określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11), podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki, określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa, podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej, formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet, podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń, charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu.	określa, że rozwój osobowy człowieka uzależniony jest od chęci pracy nad sobą, interpretuje teksty biblijne o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16), wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy, uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi, charakteryzuje zasady wypowiadania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat. charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag, uzasadnia, że pracą w wybranym przez siebie zawodzie może służyć innym, uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi.	podaje owoce wytrwałości w stawianiu sobie wymagań (osiągnięcie celu), uzasadnia, że bliskość Boga i wartości chrześcijańskie najpełniej rozwijają człowieka, uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi, opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kościół w świecie	podaje, co pomaga stawiać się prawdziwym chrześcijaninem, wyjaśnia i uzasadnia konieczność łaski Bożej do zbawienia, wymienia największe Kościoły chrześcijańskie (E.2.5), definiuje pojęcia: katolik, prawosławny, protestant, omawia podstawowe zasady życia społecznego, wykazuje, że Bóg jest dawcą zarówno wiary, jak i rozumu, podaje przykłady wykorzystania osiągnięć nauki skierowanych przeciw dobru. wymienia różne formy życia poświęconego Bogu, omawia przykłady działalności misyjnej, zaangażowanie osób duchownych i świeckich (F.1.3), wyjaśnia pojęcia: religia monoteistyczna i politeistyczna, wymienia główne religie monoteistyczne i politeistyczne w świecie: chrześcijaństwo, judaizm, islam, buddyzm, hinduizm (F.3.3),	wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia (F.3.4), wymienia kręgi przynależności do Kościoła Chrystusowego i przyporządkowania do Ludu Bożego (F.3.5), wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka (E.2.10), wyjaśnia pojęcie: ekumenizm w kontekście rozumienia katolickiego wyznania wiary (E.2.6), wymienia przyczyny podziału i podstawy jedności chrześcijan, wskazuje działania na rzecz jedności Kościoła (E.5.10), omawia historię ruchu ekumenicznego i wskazuje jego perspektywy. definiuje pojęcia: „katolicka nauka społeczna” oraz „grzech społeczny”, omawia indywidualne i społeczne aspekty niesprawiedliwości w rozdziale dóbr (C.7.6), omawia w kontekście rewolucji przemysłowej, czym zajmuje się katolicka nauka społeczna (E.3.9). wskazuje na źródła wiedzy na temat istnienia Boga (A.2.4), wskazuje relacje między wiarą i wiedzą (A.2.1) na podst. nauczania Soboru Watykańskiego I, podaje argumenty za niesprzecznością wiary i wiedzy (A.2.2), omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego (E.3.5), przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: benedyktyni, franciszkanie i dominikanie (E.3.3),	wskazuje miejsce Pisma Świętego w życiu chrześcijanina, wymienia najbardziej znanych przedstawicieli ruchu ekumenicznego, podaje datę tygodnia modlitw o jedność, wymienia encykliki społeczne, podaje ich autorów i określa tematykę, wyjaśnia, że „dobro wspólne zostaje urzeczywistnione tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka”. podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu, uzasadnia, że badania naukowe zajmują się pochodzeniem ciała ludzkiego, a wiara pochodzeniem człowieka (Darwin), wskazuje terytorialny zasięg katolickich misji, opisuje charakter pracy misyjnej, wyjaśnia różnicę między wyznaniem chrześcijańskim a religiami niechrześcijańskimi (F.3.2), wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (A.12.2),	charakteryzuje kręgi przynależności do Kościoła, charakteryzuje podobieństwa i różnice między poszczególnymi wyznaniem (katolicyzm, prawosławie, protestantyzm, anglikanizm, starokatolicyzm), uzasadnia pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa, interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego, charakteryzuje rozwój misji katolickich na różnych kontynentach, podaje czas ich powstania, podstawowe założenia i terytorium występowania,	uzasadnia potrzebę identyfikacji z własnym wyznaniem, wyjaśnia i uzasadnia pojęcia interkomunii, sukcesji apostoelskiej. określa związek katolickiej nauki społecznej z Ewangelią, wyjaśnia, że myśl o wzajemnym przenikaniu się wiary i rozumu jest obecna w nauczaniu Soboru Watykańskiego I, a także w encyklice „Fides et ratio”, omawia rozwój życia zakonnego w dziejach chrześcijaństwa (Benedyktyni, zakony: kanonickie, rycerskie, żebracze, kleryckie – Jezuici), ukazuje specyfikę i wartość chrześcijaństwa wobec innych religii (F.3.7),

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kościół w świecie	określa pojęcie terroryzmu oraz organizacji i ataków terrorystycznych, uzasadnia różnicę między Chrystusem a innymi osobami mającymi wpływ na dzieje ludzkości (A.13.4), przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), wskazuje przyczyny nieszczęść i zła: zbrodnie, wojny, przemoc itp. (C.1.5), definiuje, co to jest sekta, wymienia niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty, wymienia wartości, którymi powinien kierować się chrześcijanin, wyjaśnia, w jaki sposób młody człowiek powinien świadczyć o Chrystusie.	wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła (F.1.1), opowiada o roli założonych wspólnot przez: Benedykta, Franciszka z Asyżu, Dominika, Ignacego Loyoli (E.4.2), w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła opisuje jego misyjną działalność (F.1.2), omawia ogólnie zjawisko religii (F.3.1), wskazuje działania na rzecz tolerancji religijnej (E.5.10), podaje, kiedy w Kościele obchodzimy Dzień Judaizmu (A.12.4), rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), uzasadnia konieczność poznania pełnych okoliczności zaistniałych faktów, by móc je prawidłowo ocenić, wymienia sposoby przeciwdziałania złu (C.1.8), podając przykłady skuteczności walki metodami pokojowymi, podaje objawy uzależnienia się od sekty, uzasadnia właściwą postawę chrześcijanina wobec sekt (F.3.8), definiuje pojęcie totalitaryzmu i podaje przykłady systemów totalitarnych, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga (C.1.2), opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmów: hitlerowskiego i bolszewickiego (E.3.10), wymienia prawa i wolności, których naruszenie może prowadzić do totalitarnego zniewolenia.	podaje przykłady powtarzanych często opinii na temat wydarzeń i ludzi związanych z Kościołem, wymienia zasady moralne, jakie są łamane w przygotowaniu i przeprowadzaniu ataków terrorystycznych, uzasadnia, że nawet dla słusznych dążeń nie wolno posługiwać się zbrodniczymi metodami, wymierzonymi w niewinnych ludzi, określa szkodliwość działania sekt, podaje sposoby obrony przed werbowaniem do sekty, potrafi rozpoznać, że ktoś przystał do sekty, wyjaśnia pojęcia: fanatyzm religijny, obojętność religijna, uzasadnia, że zarówno fanatyzm, jak i obojętność religijna są sprzeczne z postawą autentycznej religijności.	wyjaśnia okoliczności tworzenia i cel rozpowszechniania krzywdzących opinii i stereotypów, wymienia wybrane postacie historyczne i określa ich wpływ na historię, wyjaśnia, dlaczego każdy z systemów totalitarnych sprzeciwia się swobodnemu wyznawaniu wiary, uzasadnia konieczność respektowania prawa do kontrolowania poczynąń władzy państwowej i do nieskrępowanego wypowiadania krytyki pod jej adresem.	poszukuje obiektywnych źródeł wiedzy na temat nagłaśnianych zdarzeń.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	definiuje pojęcie „ekologia”, wyjaśnia, że przyroda jest darem Boga, wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych (E.4.1) – św. Franciszek z Asyżu, prezentuje nauczanie Kościoła dotyczące ekologii (C.7.7), wykazuje aktualność myśli św. Franciszka (E.4.2), określa, czym jest modlitwa (D.1.1), podaje przykłady modlitwy znanych ludzi (D.2.3), wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Teresy z Kalkuty, podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych papieży XX w. (E.4.1), wymienia i opisuje uroczystości i maryjne (B.2.2) – Wniebowzięcia NMP, wyjaśnia ludową nazwę uroczystości Matki Bożej Zielnej.	podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), przedstawia sposoby przezwycięzania trudności w modlitwie (D.4.2), wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego i wiąże je ze sprawiedliwością, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), wyjaśnia, dlaczego św. Jan XXIII został nazwany papieżem pokoju, a św. Paweł VI papieżem dialogu, charakteryzuje apostolską papieża Jana Pawła II jako Pielgrzyma i patrona rodzin, wyjaśnia dogmat o wniebowzięciu NMP (A.13.12) i podaje datę ogłoszenia, charakteryzuje istotę kultu Maryi (B.2.4).	wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za środowisko, charakteryzuje stosunek współczesnych ludzi do przyrody i porównuje go z nauką przekazaną przez św. Franciszka, podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie, uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić. opisuje formy działalności matki Teresy i jej zgromadzenia, podaje, że św. Jan Paweł II powierzył Maryi siebie i swoją posługę papieską, wyjaśnia znaczenie zawołania papieskiego Jana Pawła II „Totus Tuus”, określa cel błogosławienia kwiatów i ziół, wyjaśnia, dlaczego pielgrzymki zmierzają na Jasną Górę na uroczystość Wniebowzięcia.	wykazuje związek między mądrym korzystaniem z darów przyrody, a zdrowiem i szczęściem człowieka, charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych postaci (św. o. Pio, bł. Carlo Acutis, Marta Robin), omawia najważniejsze wydarzenia z pontyfikatów Jana XXIII, Pawła VI i Jana Pawła II.	określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi, wyjaśnia motywację ludzi pielgrzymujących do grobów świętych papieży.

I i II PÓŁROCZE

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wymienia i opisuje uroczystości (B.2.2) – Wszystkich Świętych, pamięta najważniejsze wydarzenia z życia swojego patrona, wyjaśnia, na czym polega naśladowanie swojego patrona, wymienia trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny), wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie, wymienia tradycje i symbole adwentowe, podaje przykłady pieśni adwentowych, zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia dla życia chrześcijanina (A.13.10), wymienia, co może być darem współczesnego człowieka dla Jezusa, przedstawia okres Wielkiego Postu jako czas pokuty i nawrócenia, wskazuje, że konsekwencją nawrócenia są dobre czyny,	podaje przykłady wstawiennictwa świętych i wyjaśnia, na czym ono polega, wykazuje związek między wiarą w czyściec i miłosierdziem Bożym (A.8.5), wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka i sens wiary w czyściec (A.8.3), wyjaśnia nauczanie Kościoła o odpustach (A.8.4), wyjaśnia, że Słowo Boże – Jezus stał się człowiekiem, by wypełnić Boży plan zbawienia, wyjaśnia, że narodzenie Jezusa rozpoczyna wypełnienie protoewangelii, uzasadnia, dlaczego Bóg pełen mocy stał się słabym dzieckiem, definiuje pojęcie „Objawienie Pańskie”, podaje, że 6 stycznia Kościół w Polsce obchodzi Dzień Pomocy Misjom, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5), przytacza biblijne relacje o chrystofaniach (A.6.1) – spotkanie z Marią Magdaleną, wyodrębnia i wyjaśnia słowa <i>Credo</i> odnoszące się do zmartwychwstania Chrystusa (A.4.1) i życia wiecznego ludzi,	podaje naukę Kościoła na temat komunii ze świętymi, wyjaśnia znaczenie słów św. Teresy od Dzieciątka Jezus: „Przejdę do mojego nieba, by czynić dobro na ziemi”. wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych, podaje prawdę, że biblijne określenie „Słowo” odnosi się do Syna Bożego, ukazuje mędrców jako przedstawicieli wszystkich ludzi, wyjaśnia symboliczne znaczenie darów ofiarowanych Jezusowi przez mędrców, uzasadnia, że najlepszym darem dla Jezusa są dobre uczynki, wyjaśnia właściwe znaczenie dobrych uczynków (post, modlitwa, jałmużna), definiuje pojęcie „nowe życie w Chrystusie”,	określa trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny), interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela. określa przesłanie tekstu biblijnego J 1,1-14, na podstawie tekstu biblijnego (Łk 15,11-33) określa, na czym polega istota nawrócenia, interpretuje perykopę o zmartwychwstaniu Chrystusa (J 20,11-18),	wyjaśnia znaczenie Eucharystii dla budowania jedności Kościoła w wymiarze doczesnym i wiecznym, interpretuje fragmenty prefacji o Bożym Narodzeniu.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11): drugiego, trzeciego, i czwartego i wyjaśnia obowiązki wynikające z nich, podaje, że chrzest rozpoczyna nowe życie w Chrystusie, podaje prawdę, że misją Kościoła jest zbawienie wszystkich ludzi, wskazuje, że każdy chrześcijanin jest odpowiedzialny za głoszenie innym wiary.	przedstawia konsekwencje wiary w zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w różnych środowiskach rówieśniczych i na portalach społecznościowych (F.2.1), podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (F.2.4), charakteryzując wybrane inicjatywy ewangelizacyjne.	wyjaśnia prawdę, że zmartwychwstanie Jezusa otwiera nam drogę do nowego życia i jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania. uzasadnia, dlaczego do ewangelizacji warto wykorzystywać nowoczesne środki komunikacji.	wyjaśnia, że od dnia Pięćdziesiątnicy Duch Święty pobudza serca ludzi, aby z wiarą głosili Ewangelię tym, którzy jej nie słyszeli.	wyjaśnia, że wielu ochrzczonych osłabło w wierze i potrzebuje ponownej ewangelizacji.